

RAADSVORSTEL (via commissie)

COMMISSIE RUIMTE d.d. 27 november 2012

AGENDANUMMER:5

Onderwerp:	Bijlage(n):	Vergadering de dato:	Agenda-nummer:	p.h.:
Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017	1		. .	WI

de raad
van de gemeente
Asten

Samenvatting

Middels het GRP wil de gemeente invulling geven aan de zorgplicht voor afvalwater en de "nieuwe" zorgplichten voor hemelwater en grondwater. Tevens heeft het GRP een plus-gedeelte dat verder kijkt dan de zorgplichten, zodat alle gemeentelijke watertaken in het GRP zijn ondergebracht.

In de commissie van 24 april 2012 is de voorkeur uitgesproken voor een gemiddeld ambitieniveau, dat in voorliggend GRP is uitgewerkt. Behalve keuze in het ambitieniveau is er ook een keuze in de meerjarige kostendeckking. Deze moet mede gericht zijn op verantwoorde lasten voor toekomstige generaties.

Beslispunten

1. Kennis nemen van het "Ontwerp Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017";
2. Instemmen met de begrotingswijzigingen voor 2013;
3. Instemmen met de keuze voor variant 2 uit het GRP:
 - Instemmen met het verkorten van de afschrijvingstermijnen voor nieuwe vervangingsinvesteringen riolering (en bouwkundige voorzieningen van gemalen) naar 20 jaar en voor nieuwe vervangingsinvesteringen werktuigbouwkundige en elektromechanische onderdelen verkorten naar 15 jaar;
 - Instemmen met het aanpassen van de "Nota vaste activa 2010" met de aangepaste afschrijvingstermijnen;
 - Instemmen met het éénmalig afschrijven van € 3.000.000,- op oude investeringen vanuit de voorziening riolering in 2013.
 - Instemmen met het verhogen van de rioolheffing met 6% per jaar (exclusief inflatie) voor de komende jaren.

Inleiding

Gemeenten hebben de zorgplicht voor de inzameling en transport van afvalwater (Wet Milieubeheer). Per 1 januari 2008 is de wet "verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken" van kracht geworden. Middels deze wet hebben gemeenten twee "nieuwe" zorgplichten erbij gekregen, die inmiddels zijn ondergebracht in de Waterwet:

- Zorgplicht voor inzameling en verwerking van (overtollig) afvloeiend hemelwater;
- Zorgplicht voor inzameling en verwerking van overtollig grondwater.

Het huidige Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) heeft een looptijd van 2007 tot en met 2011. Wettelijk moeten gemeenten op 1 januari 2013 een vastgesteld verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan hebben. Hierin moeten ook de zorgplichten voor hemelwater en grondwater zijn opgenomen. Het voorliggend GRP 2013-2017 heeft tevens een plus-gedeelte dat verder kijkt dan de zorgplichten, zodat alle gemeentelijke watertaken in het GRP zijn ondergebracht.

Wat willen we bereiken

Middels het GRP wil de gemeente Asten invulling geven aan een duurzame inzameling en verwerking van afvalwater, hemelwater en overtollig grondwater en een duurzaam beheer van het gemeentelijk rioolstelsel. De riolering draagt namelijk bij aan de volksgezondheid, de kwaliteit van de leefomgeving en beschermt de bodem, het grondwater en het oppervlaktewater.

Het voorliggend ontwerp-GRP is verstuurd naar de Provincie Noord-Brabant, Waterschap Aa en Maas en Brabant Water met het verzoek om hierop te reageren. De reacties hebben mogelijk nog wijzigingen tot gevolg, waarbij niet de verwachting is dat deze invloed hebben op de overige besluiten. Hierdoor kan de gemeenteraad het GRP nog niet vaststellen. De reacties van de externe partijen worden ter kennisneming van de raad gebracht en zonodig wordt een voorstel tot aanpassing van het GRP voorgelegd, zodat het GRP vastgesteld kan worden.

De reactie van het waterschap Aa en Maas op het Basisrioleringsplan is bijgevoegd. Deze reactie is verwerkt in het GRP.

Wat gaan we daarvoor doen

De aanleg en het beheer van riolering zorgt dat verontreinigd afvalwater uit de directe leefomgeving wordt verwijderd en voorkomt de directe ongezuiverde lozing van afvalwater op de bodem of in het oppervlaktewater. Daarnaast zorgt riolering voor de ontwatering van de bebouwde omgeving door naast het afvalwater van huishoudens en bedrijven ook het overtollige regenwater van daken, pleinen, wegen e.d. en het eventuele grondwater in te zamelen, af te voeren en eventueel te verwerken.

Afvalwaterzorgplicht

De afvalwaterzorgplicht is grotendeels een voortzetting van het beleid zoals dat voorheen gold. Voor de afvalwaterzorgplicht streeft de gemeente Asten in haar gebied een duurzame en doelmatige inzameling en transport van afvalwater na tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten

Vervanging van riolering biedt mogelijkheden om anders om te gaan met het afvalwatersysteem en over te gaan tot ontvlechting van afvalwater en hemelwater. De gemeente wil dit soort projecten actief aangrijpen, evenals bij herontwikkelingsprojecten.

Hemelwaterzorgplicht

Ook voor de hemelwaterzorgplicht streeft de gemeente een duurzame en doelmatige inzameling en afvoer van hemelwater na voor zover burgers en bedrijven zich daar redelijkerwijs niet van kunnen ontdoen tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Het belangrijkste aandachtspunt is het actief aangrijpen van kansen om hemelwater en afvalwater te ontvlechten.

Grondwaterzorgplicht

Grondwater en grondwaterstanden mogen geen aanleiding zijn tot overlast. Ook een te lage grondwaterstand kan problemen opleveren. De gemeente Asten treft waar nodig maatregelen binnen de grenzen van doelmatigheid en financiële en technische haalbaarheid om structurele grondwateroverlast te voorkomen of te beperken.

Mogelijke Alternatieven

In de "Kadernota Visie Gemeentelijke Watertaken" zijn drie scenario's uitgewerkt met verschillende ambitie niveaus (laag, gemiddeld en hoog). Deze kadernota is besproken in de Commissie Ruimte van 24 april 2012, waarbij de voorkeur is uitgesproken voor een gemiddeld ambitieniveau. Dit ambitieniveau met bijbehorende financiële consequenties is uitgewerkt in het voorliggend GRP.

Behalve keuze in het ambitieniveau is er ook een keuze in de meerjarige kostendekking. In het GRP is behalve het basisscenario (huidig beleid) ook drie varianten uitgewerkt, die een ander effect hebben op de lasten voor toekomstige generaties.

Risico's

De riolering is één van de duurste infrastructurele werken van de gemeente. De totale vervangingswaarde van de riolering in de gemeente Asten is ca. 80 miljoen euro. Hier moet zorgvuldig mee omgegaan worden. De riolering maakt deel uit van het watersysteem en dient ter bescherming van de volksgezondheid, het milieu en zorgt voor droge voeten (voorkomen van wateroverlast).

Water op straat wordt principieel nog niet beschouwd als wateroverlast. Bij water op straat maken we onderscheid in 3 verschillende gradaties:

- Hinder, kort durend beperkte hoeveelheden 'water op straat', met een duur in de orde van 15 - 30 minuten;
- Ernstige hinder, forse hoeveelheden 'water op straat', ondergelopen tunnels, opdrijvende putdeksel, met een duur in de orde van 30 - 120 minuten;
- Overlast, langduriger en op grotere schaal 'water op straat', water in winkels, woningen met materiële schade en mogelijk ook ernstige belemmering van het (economische) verkeer.

Wateroverlast is juridisch niet gedefinieerd (dus ook niet bovenstaande gradaties). Ook is het niet altijd zonder meer te zeggen wanneer een gemeente niet aan haar zorgplichten voldoet en dus aansprakelijk is. Dit is per geval afhankelijk van de omstandigheden.

Wat mag het kosten

Het uitgangspunt is dat het GRP 100% kostendekkend moet zijn. Dat wil zeggen dat de kosten die gemaakt worden voor de afvalwaterzorgplicht, hemelwaterzorgplicht en grondwaterzorgplicht, gedekt worden vanuit de rioolheffing. De overige kosten (het plus gedeelte het GRP) moeten uit de algemene middelen gedekt worden, zoals de aanleg en het onderhoud van de Ecologische Verbindingszones (EVZ's).

Daarnaast is het van belang dat de meerjarige kostendekking gericht moet zijn op verantwoorde lasten voor toekomstige generaties. Dat wil zeggen dat er kritisch gekeken moet worden naar het afschrijvingsbeleid. Stichting RIONED pleit voor directe afboeking of als dat niet haalbaar is een termijn van maximaal 20 jaar. "Geld lenen kost geld" is ook van toepassing op gemeenten. Op dit moment hanteert de gemeente Asten een afschrijvingstermijn van 50 jaar voor vrijvervalriolering.

Voorgesteld wordt om te kiezen voor variant 2 uit het GRP, waarbij de afschrijvingstermijn voor nieuwe investeringen terug wordt gebracht naar 20 jaar (Werktuigbouwkundig en Electromechanische onderdelen naar 15 jaar) en een éénmalige afschrijving van oude investeringen op te nemen in 2013 van € 3.000.000,-. Het gevolg hiervan is dat de rioolheffing de komende jaren met 6% per jaar moet stijgen exclusief inflatie. Ervan uitgaande dat de rioolheffing voor 2013 wordt vastgesteld op € 165,-.

De kostendekkingberekeningen zijn doorgerekend tot het jaar 2081 en geven daarmee een beeld van de lastenontwikkeling. Alle bekende cijfers en besparingen zijn meegenomen in de kostendekkingberekeningen. Financiële doelmatigheidsverbeteringen binnen de

mogelijke samenwerking in de Peelgemeenten zijn nog niet concreet gekwantificeerd en derhalve nog niet meegenomen.

Gesteld kan worden dat door de (toekomstige) ontwikkelingen op de langere termijn het verloop anders zal zijn. Zo moet regionale samenwerking volgens het bestuursakkoord 2011 leiden tot kostenbesparingen uiterlijk in 2020. Ook innovatie leidt tot nieuwe technische ontwikkelingen en visies die kostenwijzigingen tot gevolg hebben. Zo is op 24 september 2012 door de VNG en de UvW de "Visiebrochure routekaart afvalwaterketen 2030" uitgereikt aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, de heer Atsma. Afvalwater wordt steeds meer gezien als een bron van duurzame energie, nuttig water en schaarse grondstoffen. De visie brengt kansen in beeld om het energieverbruik te beperken en nieuwe methoden te ontwikkelen voor verwerking en hergebruik van afval- en reststoffen. Dit past in het streven naar een duurzame samenleving waarin men toewerkt naar een optimaal gebruik van grondstoffen.

De in het GRP opgenomen exploitatielasten zorgen voor wijzigingen in de begroting. De post advies en onderzoek is verhoogd en er is een extra eenmalige post opgenomen voor de afkoop van de dubbelfunctie gemalen. De apparaatskosten zijn afgestemd op de FTE's, zoals omschreven in het GRP. In de voorliggende exploitatie is ook rekening gehouden met dat de kosten van waterlossingen en wadi's in de rioolheffing worden meegenomen. Deze kosten werden tot en met 2012 gedekt uit de algemene dienst.

Bijgaand treft u aan:

--

Voor u ligt ter inzage:

- (concept) Raadsbesluit "Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017";
- Begrotingswijziging 2013;
- Reactie Waterschap Aa en Maas op Basisrioleringsplan gemeente Asten 2012;
- Ontwerp Gemeentelijk Rioleringsplan gemeente Asten 2013 - 2017, de gemeentelijke watertaken uitgewerkt d.d. 24 oktober 2012.

dict : P.Smeets@Asten.nl
type : RV.OW.12.tk.005
coll :